Gogledd Cymru
Gwasanaeth Tân ac Achub

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

Adroddiad Monitro Perfformiad

Naw Mis

Ebrill – Rhagfyr 2022

Mae'r ffigyrau'n rhai dros dro a gallent gael eu newid ryw ychydig.

Cynnwys

1 Pob Digwyddiad 1
2 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant 3
3 Prif Danau, yn ôl Math o Eiddo a Chymhelliant 5
4 Tanau damweiniol mewn cartrefi 6
5 Marwolaethau ac anafiadau o danau damweiniol mewn cartrefi 8
6 Synwyryddion Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC) 9
7 Galwadau Diangen 11
8 Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig (DGA) 13
9 Gwrthdrawiadau ar y Ffordd a Thynnu'n Rhydd / Rhyddhau 15
10 Monitro yn erbyn Amcan Gwella a Llesiant 1: 17
11 Argaeledd Arfaethedig 20 Gorsaf 19
Geirfa 20

1 Pob Digwyddiad

1.1 Yn ystod naw mis cyntaf blwyddyn ariannol 2022/23, aeth y Gwasanaeth at 4,656 o ddigwyddiadau brys a galwadau diangen, cynnydd o 16.7% ers yr un cyfnod yn 2021/22.

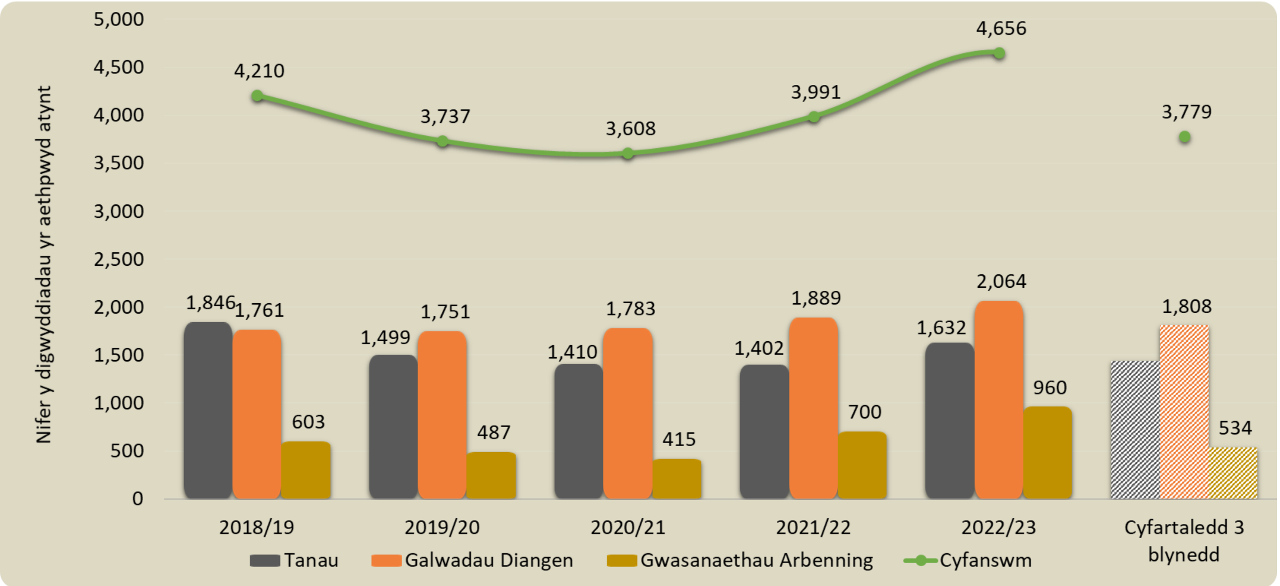

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y flwyddyn hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Cyfanswm yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt	2022-23	1,575	1,876	1,205		4,656	↑ 16.7%	3,779	↑ 23.2%
	2021-22	1,322	1,415	1,254		3,991			
Cyfanswm y tanau	2022-23	577	718	337		1,632	↑ 16.4%	1,437	↑ 13.6%
	2021-22	575	480	347		1,402			
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	2022-23	327	371	262		960	↑ 37.1%	534	↑ 79.8%
	2021-22	152	233	315		700			
Cyfanswm y galwadau diangen	2022-23	671	787	606		2,064	↑ 9.3%	1,808	↑ 14.2%
	2021-22	595	702	592		1,889			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Naratif

Cynnydd o ran tanau – Braf yw gweld gostyngiad yn Ch3 o'i gymharu â Ch1 a Q2. Priodolir y cynnydd sylweddol mewn digwyddiadau tân i'r haf eithriadol o boeth, gan ddangos cynnydd o 195 o ddigwyddiadau (13.6%) o'i gymharu â chyfartaledd y tair blynedd flaenorol.

Cynnydd mewn LTA (annomestig) – Rydym yn ymwybodol o'r cynnydd mewn LTA mewn lleoliadau annomestig. Daw'r rhan fwyaf o'r galwadau hyn o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) (nifer o resymau pam iddynt weithredu). Rydym yn parhau i weithio gyda BIPBC i'w lleihau. Bu cynnydd hefyd yn nifer y tanau domestig (cartrefi) yr aethpwyd atynt oherwydd LTA a chyfeirir at hyn yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn.

DGA yn cynyddu – Gostyngiad sylweddol yn ystod Ch3 o'i gymharu â Ch2. Mae'r cynnydd cyffredinol o ganlyniad i newid ym mholisi'r sefydliad yn ymwneud â mynd i Ddigwyddiadau Gwasanaeth Arbennig (DGA); gan wneud criwiau'n fwy gweladwy yn y gymuned.

2 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant

2.1 Mae cyfanswm o 1,632 o danau wedi eu mynychu; cynnydd o 16.4% ers 1,402 yn 2021/22.

2.2 **Prif Danau –** Roedd gostyngiad o 3.8% mewn prif danau, o 680 i 654 o'i gymharu â chwe mis cyntaf 2021/22.

2.3 **Tanau eilaidd –** Roedd cynnydd o 40.3% mewn tanau eilaidd, gan gynyddu o 647 i 908.

2.4 **Tanau simnai –** Roedd gostyngiad o 6.7% mewn tanau simnai, o 75 i 70, o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2021/22.

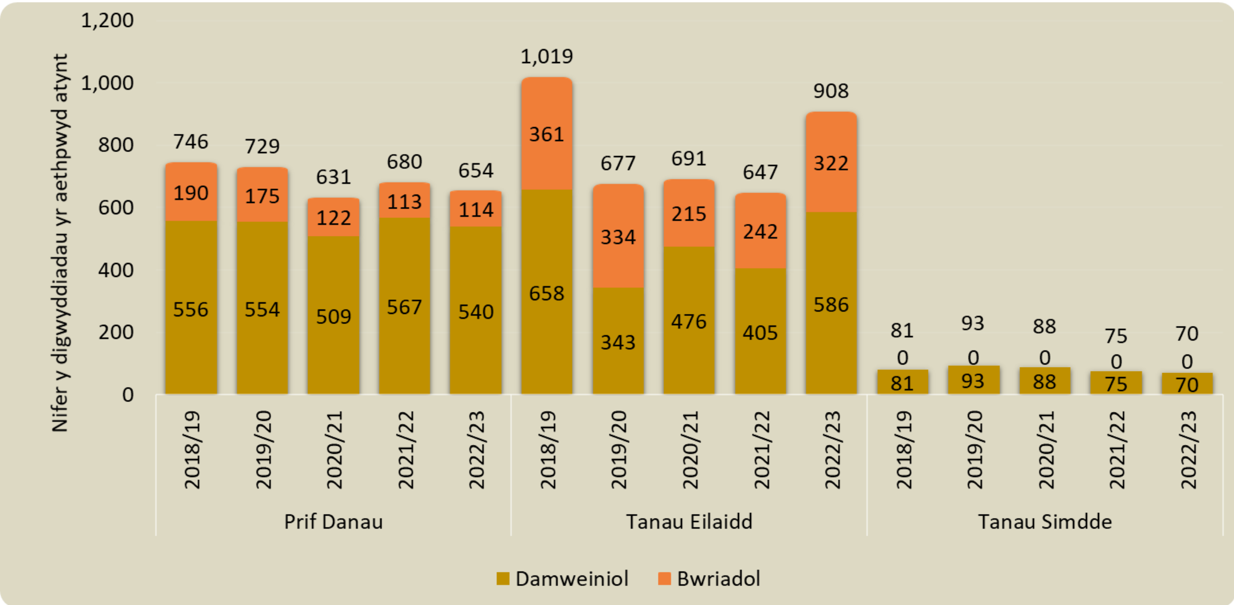

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Prif Danau	2022-23	226	235	193		654	↓ 3.8%	680	↓ 3.8%
	2021-22	251	229	200		680			
Tanau Eilaidd	2022-23	332	476	100		908	↑ 40.3%	672	↑ 35.1%
	2021-22	293	244	110		647			
Tanau Simnai	2022-23	19	7	44		70	↓ 6.7%	85	↓ 17.6%
	2021-22	31	7	37		75			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Naratif

Mae prif danau bellach yn is na'r cyfartaledd tair blynedd. Priodolir y cynnydd mewn tanau eilaidd damweiniol a thanau eilaidd bwriadol i'r haf eithriadol o boeth yn y DU. I gymharu, roedd 2018/19 hefyd yn haf poeth a sych iawn yng Ngogledd Cymru.

Cynyddodd y Tanau Simne 7 yn Ch3 o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2021/22. Nid yw hyn yn annisgwyl yn dilyn y cynnydd ym mhrisiau tanwydd cyfleustodau a'r defnydd cynyddol o danau agored a thanau llosgi coed. Mae GTAGC wedi bod yn gweithio gyda Scottish Power (SP) ac asiantaethau eraill ar ddarparu 'pecynnau gaeaf' i drigolion.

Camau i gefnogi cymunedau a lleihau digwyddiadau tân:

- Parhau i ddarparu Archwiliadau Diogel ac Iach (ADI) ar draws Gogledd Cymru yn unol â'n strategaeth bresennol;
- Parhau i weithio gyda phartneriaid strategol i nodi risgiau posibl i leihau digwyddiadau tân bwriadol;
- Mae cynlluniau ymyrraeth cynnau tanau bwriadol wedi'u hwyluso'n fewnol gan Pentre Peryglon;
- Mae Bwrdd Tanau Gwyllt Newydd i Gymru wedi'i sefydlu a Siarter Gwyllt i Gymru Gyfan wedi'i drafftio i gefnogi'r ymdrech i leihau nifer y tanau eilaidd damweiniol a bwriadol;
- Aeth timau atal i sioeau amaethyddol gan gynnwys sioe Amaethyddol Frenhinol Cymru ym mis Gorffennaf 2022 i godi proffil effeithiau Tanau Gwyllt yng Ngogledd Cymru;
- Grŵp Llywio Ymgyrch (CSG) yn gweithio gyda Chyfathrebu Corfforaethol i barhau i hyrwyddo negeseuon diogelwch a thanau gwyllt yn rhagweithiol ar draws pob platfform cyfryngau;
- Cyfranogiad sylweddol mewn digwyddiadau Coelcerth a Thân Gwyllt cymunedol ar draws ardal y gwasanaeth.

3 Prif Danau, yn ôl Math o Eiddo a Chymhelliant

3.1 Yn ystod y cyfnod adrodd, cafodd 37 o danau cynradd eu cynnau'n fwriadol mewn adeiladau di-breswyl, o'i gymharu â 45 yn ystod hanner cyntaf 2021/22.

3.2 Yng Ngharchar y Berwyn, digwyddodd 13 tân bwriadol, o'i gymharu â 22 yn yr un cyfnod yn 2021/22.

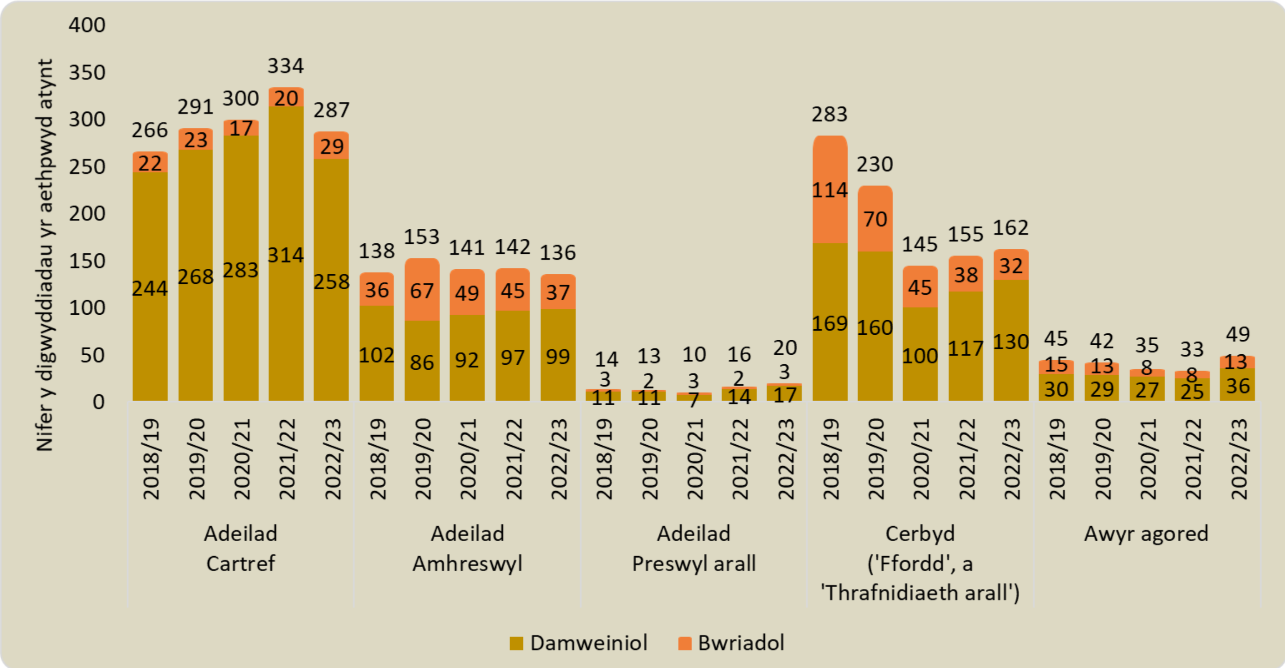

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Yr holl brif danau bwriadol	2022-23	41	49	24		114	↑ 0.9%	137	↓ 16.6%
	2021-22	40	42	31		113			
Yr holl brif danau damweiniol	2022-23	185	186	169		540	↓ 4.8%	543	↓ 0.6%
	2021-22	211	187	169		567			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

4 Tanau damweiniol mewn cartrefi

4.1 Aeth y Gwasanaeth at 258 o danau damweiniol mewn cartrefi yn ystod y cyfnod adrodd, 56 (17.8%) yn llai nag yn ystod yr un cyfnod yn 2021/22 (314), a 10.4% yn is na'r cyfartaledd tair blynedd o 288.

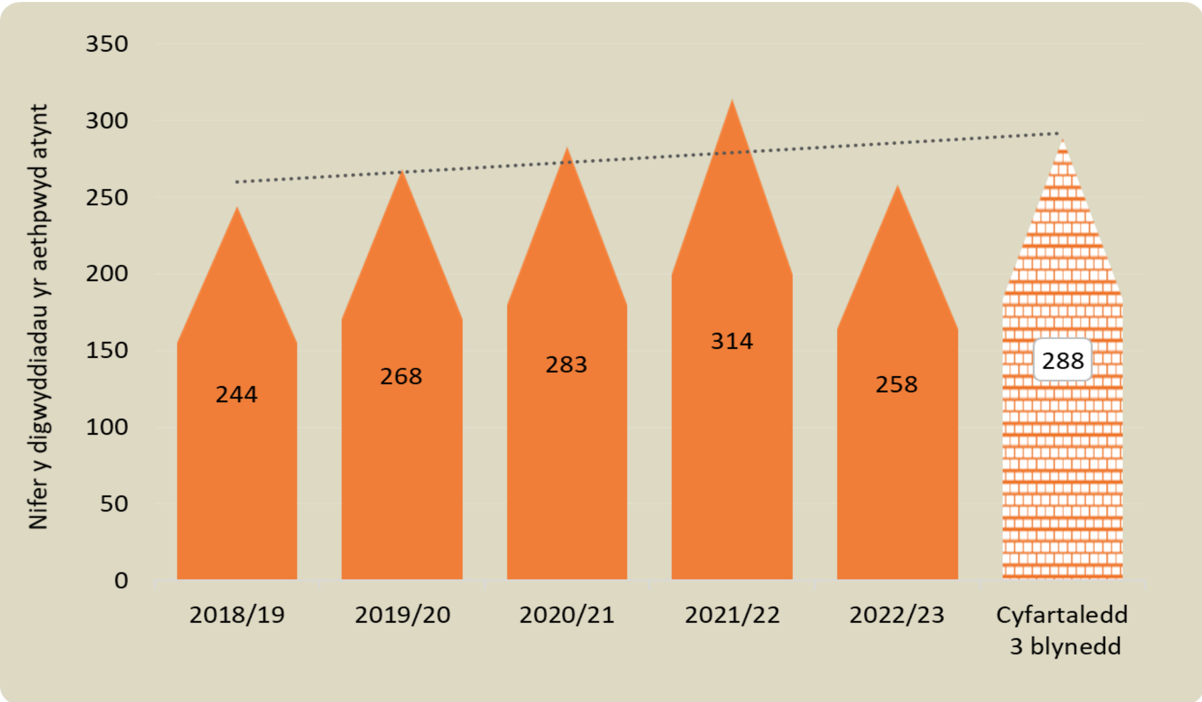

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Tanau damweiniol mewn cartrefi	2022-23	81	80	97		258	↓ 17.8%	288	↓ 10.4%
	2021-22	113	95	106		314			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Naratif

Er bod nifer y TDC yn Ch3 yn llai na Ch3 yn y flwyddyn ariannol flaenorol (106 i 97), y prif gyfranwyr at y cynnydd yn ystod Ch3, o'i gymharu â Ch2 y cyfnod adrodd, oedd:

- Eitemau llosgadwy sy'n rhy agos at ffynhonnell gwres (neu dân) o 12 yn Ch2 i 17 yn Ch3;
- Nam mewn offer neu beiriant tân o bump yn Ch2 i 13 yn Ch3.

Y camau i gefnogi cymunedau a lleihau tanau damweiniol mewn cartrefi (TDC):

- Parhau i weithio gyda grwpiau celcio rhanbarthol i nodi pobl sydd mewn perygl;
- Parhau i dderbyn atgyfeiriadau blaenoriaeth uchel gan asiantaethau partner;
- Menter ar y cyd rhwng Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru a Phrifysgol Bangor i ffitio gwarchodwyr stôf mewn llety myfyrwyr i leihau tanau coginio;
- Parhau i gefnogi Diwrnodau Agored yr Orsaf (gan gynhyrchu Archwiliadau Diogel ac Iach (ADI) a rhoi cyngor ar ddiogelwch);
- Cefnogi ymgyrchoedd lleol a chenedlaethol parhaus (Cymru a Chyngor Cenedlaethol Prif Swyddogion Tân (NFCC)) yn unol â calendr ein Grŵp Llywio Ymgyrchoedd (CSG) ein hunain;
- Diwrnodau allgymorth wedi’u rhedeg yn lleol ac wedi'u targedu a gefnogir gan asiantaethau allanol. Caiff taflenni eu dosbarthu mewn ardaloedd gan dimau Atal i ddarparu Archwiliadau Diogel ac Iach (Criwiau a Iechyd, Diogelwch a Lles);
- Rhoddodd ymgyrch ‘galw heibio’ Costau Byw ddiweddar yn y Rhyl gyfle i dimau Atal roi cyngor pellach ar ddiogelwch;
- Ymgyrchoedd rhagweithiol yn dilyn digwyddiadau sylweddol sy'n arwain at atgyfeiriadau ADI a sicrwydd cymunedol yn dilyn digwyddiadau;
- Mae’r bartneriaeth rhwng GTAGC a Cartrefi Conwy, a Gofal ac Atgyweirio'n parhau i nodi atgyfeiriadau blaenoriaeth uchel – rydym yn ymgysylltu â phobl fregus sy’n gadael ysbytai/lleoliadau gofal i ddarparu ymyriadau lle bo angen.
- Roedd gweithgareddau diogelwch y Nadolig yn cynnwys cefnogi banciau bwyd lleol a chyflwyno sgyrsiau diogelwch i ffoaduriaid o Wcráin.

5 Marwolaethau ac anafiadau o danau damweiniol mewn cartrefi

5.1 Doedd dim marwolaethau TDC yn ystod hanner cyntaf 2022/23, o'i gymharu â thri yn ystod yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol. Cafwyd 2 anaf difrifol a 22 mân anaf mewn tân damweiniol yn y cartref, o'i gymharu â 4 a 30 yn y drefn honno yn yr un cyfnod yn 2021/22. Gostyngodd nifer y gwiriadau rhagofalus o 27 i 16, tra roedd nifer y bobl oedd angen cymorth cyntaf yn y fan a'r lle wedi gostwng hefyd o 35 i 21.

Difrifoldeb yr anaf	**2018/19**	**2019/20**	**2020/21**	**2021/22**	**2022/23**
Gwiriadau Rhagofalus	10	14	23	27	16
Cymorth Cyntaf	17	32	21	35	21
Mân Anafiadau	11	20	19	30	22
Anafiadau Difrifol	2	3	2	4	2
Marwolaethau	5	3	4	3	0
Cyfanswm	45	72	69	99	61

Categori	**Blwyddyn**	**Ch.1**	**Ch.2**	**Ch.3**	**Ch.4**	**Cyfanswm y cyfnod hyd yma**	**Newid hyd yma yn ystod y flwyddyn**	**Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol**	**Newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol**
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2022-23	10	37	14		61	↓ 35	77	↓ 16
	2021-22	43	23	30		96			
Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2022-23	0	0	0		0	↓ 3		
	2021-22	3	0	0		3			

6 Synwyryddion Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC)

6.1 Roedd larymau mwg/gwres yn bresennol yn y mwyafrif o TDC, er na wnaeth pob un weithredu. Mewn 32 o'r TDC, nid oedd synhwyrydd wedi'i osod.

6.2 Yn 258 o'r TDC, roedd 224 wedi'u cyfyngu i'r ystafell darddiad, yr eitem a daniwyd gyntaf, neu roedd difrod gwres/mwg yn unig.

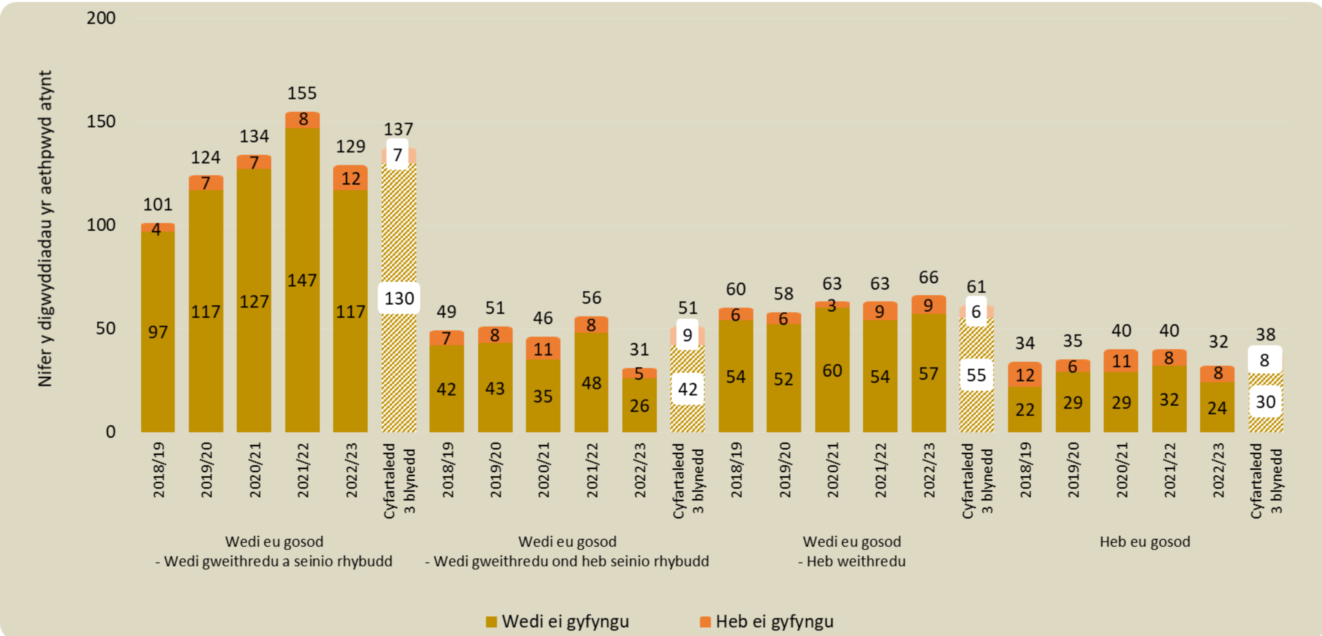

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Larwm mwg wedi osod ac wedi seinio a rhoi rhybudd	2022-23	36	44	49		129	↓ 16.8%	138	↓ 6.5%
	2021-22	54	46	55		155			
Larwm mwg wedi'i osod, wedi seinio ond heb roi rhybudd	2022-23	17	4	10		31	↓ 44.6%	51	↓ 39.2%
	2021-22	20	20	16		56			
Larwm mwg heb seinio	2022-23	22	19	25		66	↑ 4.8%	61	↑ 8.2%
	2021-22	26	16	21		63			
Larwm mwg heb ei osod	2022-23	6	13	13		32	↓ 20.0%	38	↓ 15.8%
	2021-22	13	13	14		40			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i gefnogi cymunedau drwy gynyddu nifer y bobl sydd â larymau mwg ac addysg diogelwch:

- Mae'r Gwasanaeth yn parhau â’r nod o ddarparu tua 20,000 o Archwiliadau Diogel ac Iach (ADI) eleni;
- Parhau i weithio gyda phartneriaid i nodi’r bobl fwyaf bregus yn ein cymunedau a darparu cyngor ac ymyriadau addas iddynt;
- Parhau â’r addysg a’r ymwybyddiaeth o osod synwyryddion mwg yn gywir yng nghartrefi pobl er mwyn atal achosion actifadu diangen a galwadau diangen;
- Mae GTAGC wedi parhau i hyrwyddo profi larymau mwg yn rheolaidd gan ddefnyddio pob platfform cyfryngau;
- Sicrhau bod ein cyngor yn nodi manylion a’r camau i'w cymryd os yw tân yn dechrau neu os yw synhwyrydd mwg yn cael ei weithredu yn y cartref.
- Parhaodd addysgwyr i hybu perchnogaeth a phrofi larymau mwg fel rhan o'r ddarpariaeth ar draws ysgolion Gogledd Cymru.

7 Galwadau Diangen

7.1 Yn naw mis cyntaf 2022/23 roedd 2,064 o alwadau diangen; cynnydd o 9.3% o 1,889 yn yr un cyfnod yn 2021/22. Bu cynnydd o 13.0% mewn tanau damweiniol yn y cartref o 1,059 i 1,197. Cynyddodd galwadau diangen diffuant 3.6% o 800 i 829.

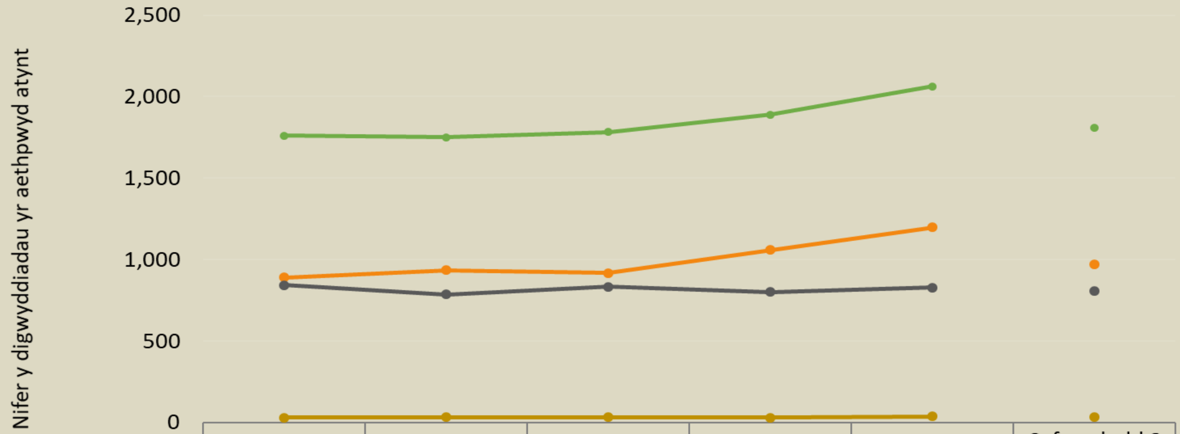

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Cyfartaledd 3 blynedd
Larymau Tân Awtomatig	889	934	917	1,059	1,197	970
Didwyll	842	785	834	800	829	806
Maleisus	30	32	32	30	38	31
Cyfanswm	1,761	1,751	1,783	1,889	2,064	1,808

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Yr holl alwadau diangen	2022-23	671	787	606		2,064	↑ 9.3%	1,808	↑ 14.2%
	2021-22	595	702	592		1,889			
Larymau Tân Awtomatig (LTA)	2022-23	417	420	360		1,197	↑ 13.0%	970	↑ 23.4%
	2021-22	311	403	345		1,059			
Galwadau diangen diffuant	2022-23	240	352	237		829	↑ 3.6%	806	↑ 2.9%
	2021-22	278	287	235		800			
Maleisus	2022-23	14	15	9		38	↑ 26.7%	31	↑ 22.6%
	2021-22	6	12	12		30			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Naratif

- **2,064** Cyfanswm y Galwadau Diangen yr aethpwyd atynt (cynnydd o 9.3%);
- **1,197** Cyfanswm y galwadau tân oherwydd cyfarpar (cynnydd o 13.0%);
- Roedd galwadau tân oherwydd 'cyfarpar' yn cynrychioli 58% o gyfanswm y Galwadau Diangen.

Yr hyn rydym yn ei wneud:

- **Larymau Tân Awtomatig (LTA) mewn anheddau** – Mae'r Gwasanaeth yn parhau i weithio i gadw'r bobl fwyaf bregus yn ddiogel yn y gymuned drwy ymgyrchoedd Atal wedi'u targedu a gweithio gyda darparwyr gofal drwy osod systemau llinell ofal. Rhaid i ni dderbyn y gall hyn gynyddu nifer y LTA rydym yn mynd atynt, ond bydd pob un yn gyfle i ni ddarparu rhagor o gyngor diogelwch sydd weithiau'n bwrpasol. Byddwn yn parhau i fonitro LTA mewn cartrefi y flwyddyn nesaf drwy'r camau canlynol:
    - Parhau i adolygu'r log dyddiol o ddigwyddiadau gan Reolwyr Partneriaeth yn yr ardaloedd i sylwi ar unrhyw dueddiadau sy'n dod i'r amlwg a/neu alwadau mynych i'r un eiddo;
    - Parhau i weithio gyda darparwyr llinell gofal gan sicrhau bod staff sy'n monitro galwadau'n cael yr hyfforddiant priodol ac adolygu hynny os oes angen e.e. dechreuwyr newydd;
    - Parhau i roi cyngor diogelwch pan fydd GTAGC yn mynd at ddigwyddiadau LTA mewn cartrefi;
    - Parhau i wneud atgyfeiriadau i asiantaethau allanol pan gaiff ei nodi bod angen cymorth arbenigol pellach.

- **LTA mewn safleoedd di-breswyl** – Rydym yn parhau i weithio â BIPBC i leihau'r cychwyniadau hyn, ac mae gan BIPBC gynllun ar waith i leihau nifer y LTA yr ydym yn eu monitro.

- **LTA mewn safleoedd 'preswyl arall' –** Fel uchod, mae gwaith yn parhau i gefnogi BIPBC i leihau cychwyn LTA yn ddiangen mewn lleoliadau gofal. Rydym hefyd yn gweithio gyda sefydliadau addysg uwch i leihau'r LTA hyn drwy ymgyrchoedd Atal wedi'u targedu.

8 Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig

8.1 Bu cynnydd o 37.1% mewn digwyddiadau gwasanaeth arbennig i 960 yn ystod naw mis cyntaf 2022/23, o'i gymharu â 700 yn yr un cyfnod yn 2021/22. Bu cynnydd o 14.2% o 155 i 177 mewn gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd, tra gwnaeth digwyddiadau 'Heblaw Gwrthdrawiadau ar y ffordd' gynyddu 43.7%, o 545 i 783.

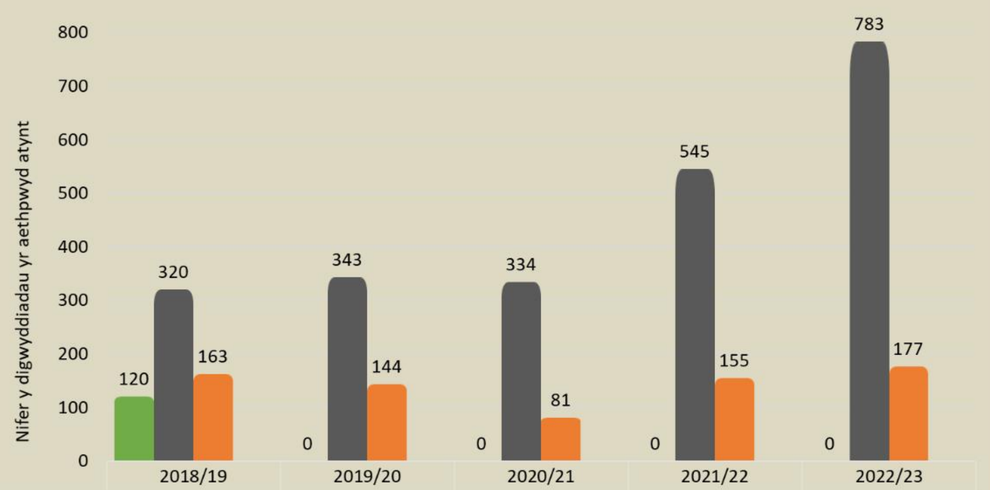

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Prosiectau blaenorol (Tîm Cymorth Cymunedol, Cyd-ymateb)	120	0	0	0	0
Heblaw gwrthdrawiadau (ac eithrio prosiectau)	320	343	334	545	783
GRFfs	163	144	81	155	177
Cyfanswm	603	487	415	700	960

Categori	**Blwyddyn**	**Ch.1**	**Ch.2**	**Ch.3**	**Ch.4**	**Cyfanswm y cyfnod hyd yma**	**% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn**	**Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol**	**% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol**
Cyfanswm yr holl Ddigwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	2022-23	327	371	262		960	↑ 37.1%	534	↑ 79.8%
	2021-22	152	233	315		700			
Gwrthdrawiadau ar y Ffordd (RTC)	2022-23	53	65	59		177	↑ 14.2%	127	↑ 39.4%
	2021-22	31	56	68		155			
Heblaw Gwrthdrawiadau ar y Ffordd	2022-23	274	306	203		783	↑ 43.7%	407	↑ 92.4%
	2021-22	121	177	247		545			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Naratif

Aethpwyd at **960** o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig (cynnydd o 37.1%);
a **783** o alwadau heblaw Gwrthdrawiadau ar y Ffordd (ac eithrio prosiectau) (cynnydd o 43.7%).

- Mae'r rheswm dros bresenoldeb cynyddol GTAGC mewn digwyddiadau gwasanaeth arbennig (DGA) yn ganlyniad i benderfyniad ymwybodol a gymerwyd gan y sefydliad i newid ei ddull gweithredu a bod yn fwy rhagweithiol wrth ymateb i geisiadau am gymorth na fyddai fel arfer yn gofyn am ymateb gan y Gwasanaeth Tân ac Achub. Mae hyn wedi arwain at fod yn fwy gweladwy yn y gymuned.
- Mae nifer y gwrthdrawiadau ar y ffordd yr aethpwyd wedi cynyddu ac roeddent yn uwch na'r cyfartaledd 3 blynedd. Dylid nodi bod nifer yr ymwelwyr â'r ardal, yn enwedig yn ystod misoedd yr haf, wedi bod yn sylweddol yn ystod 2022 (yn dilyn llacio holl gyfyngiadau Covid-19).
- Parhaodd 'Stori Olivia' i gael ei gyflwyno ar y cyd â HGC. Mae dros 2,500 o bobl ifanc bellach wedi cael y cyflwyniad.
- Mae GTAGC yn rhanddeiliad ac yn gyfranogwr allweddol yng Ngrŵp Diogelwch ar y Ffordd Gogledd Cymru, ac yn cefnogi'r gwaith o gyflwyno ymyriadau lle bo angen.

9 Gwrthdrawiadau ar y Ffordd a Thynnu'n Rhydd / Rhyddhau

9.1 O'r 177 gwrthdrawiad traffig ar y ffordd yr aethpwyd atynt yn y cyfnod adrodd, roedd 54 (30.5%) yn ymwneud â'r Gwasanaeth yn defnyddio offer i ryddhau o leiaf un person wedi'i anafu o'r cerbyd. Er bod 97 o ddigwyddiadau wedi arwain at anafiadau, dim ond mân anafiadau a gafodd y mwyafrif ohonynt.

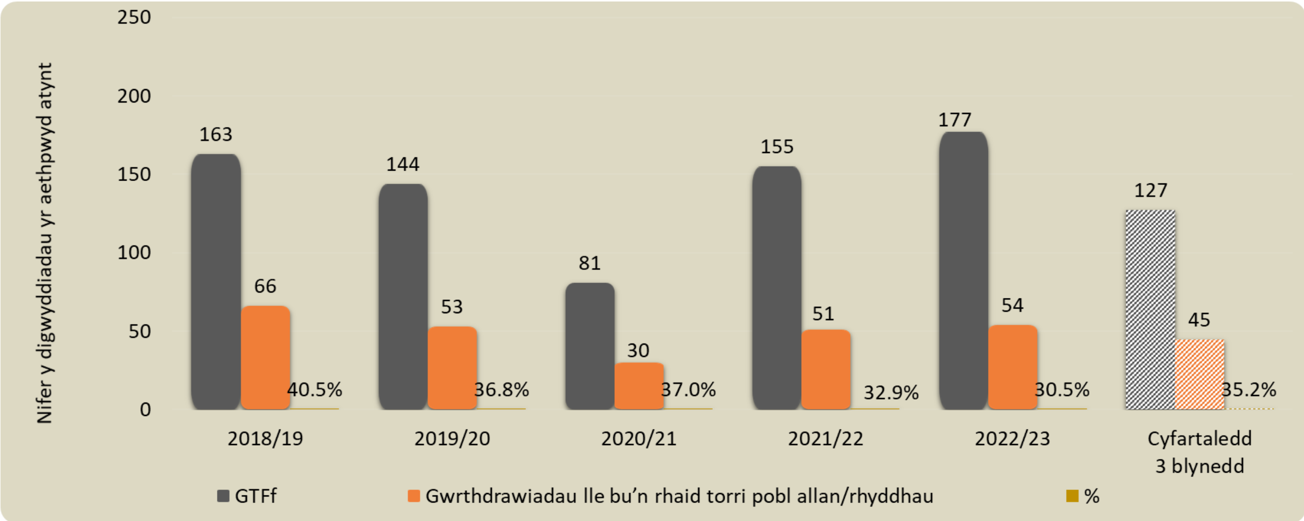

177	o wrthdrawiadau ar y ffordd
97	o ddigwyddiadau lle'r oedd pobl wedi dioddef anaf
54	o ddigwyddiadau lle bu'n rhaid torri pobl allan / rhyddhau pobl

Difrifoldeb anafiadau *	**Nifer y bobl**
Archwiliad Rhagofalus	24
Cymorth Cyntaf	17
Mân-anafiadau	70
Anafiadau Difrifol	47
Marwolaethau	8

*Pan fo anafiadau oherwydd gwrthdrawiadau ar y ffordd yn digwydd – caiff y rhain eu cofnodi yn y system gofnodi fewnol yn yr un categori ag anafiadau tân

Naratif

Aethpwyd at **177** o wrthdrawiadau ar y ffordd, cynnydd o 14.2% o 155;
Roedd **54** (30.5%) yn ymwneud â thorri pobl allan / rhyddhau.

Er gwaetha'r cynnydd yn nifer y gwrthdrawiadau traffig ar y ffordd, bu gostyngiad yn y ganran o ddigwyddiadau lle bu'n rhaid i griwiau GTAGC ryddhau pobl. Y cynnydd yn nifer yr ymwelwyr (traffig) yng Ngogledd Cymru yn ystod haf 2022 oedd y rheswm tebygol dros y cynnydd mewn gwrthdrawiadau ar y ffordd.

Camau a gymerwyd i leihau nifer y gwrthdrawiadau traffig ar y ffordd:

- Parhaodd 'Stori Olivia' i gael ei gyflwyno ar y cyd â HGC. Mae dros 2,500 o bobl ifanc bellach wedi cael y cyflwyniad;
- Parhaodd staff Atal GTAGC i fynychu Grŵp Diogelwch ar y Ffordd Gogledd Cymru;
- Mae GTAGC, mewn partneriaeth ag Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (WAST) a HGC, yn rhan o'r ymyrraeth 'Ffrindiau Peryg Bywyd' sy'n disgrifio canlyniadau gwrthdrawiadau ar y ffordd (marwolaethau ac anafiadau difrifol).

10 Monitro yn erbyn Amcan Gwella a Llesiant 1:

1.1 Cefnogi pobl i atal tanau damweiniol mewn cartrefi a chadw'n ddiogel os ydyn nhw'n digwydd.

10.1 Archwiliadau Diogel ac Iach

Cwblhaodd y Gwasanaeth 13,487 o Archwiliadau Diogel ac Iach, gyda 4,363 (32.3%) ohonynt yn cael eu cynnal mewn ymateb i atgyfeiriad gan asiantaeth bartner.

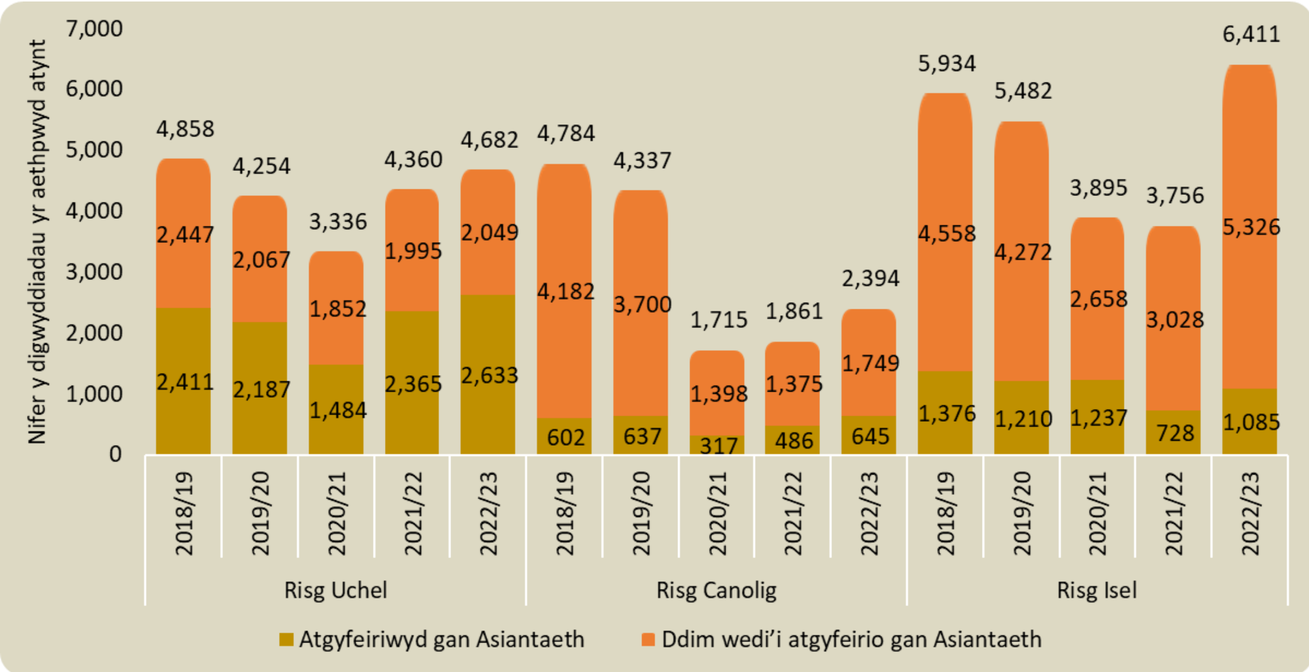

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
% yr holl Archwiliadau Diogel ac Iach a gynhaliwyd ac a oedd wedi dod drwy atgyfeiriad gan sefydliad partner	2022-23	35%	30%	32%		32%	↓ 4	32%	→ 0
	2021-22	40%	35%	35%		36%			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Naratif

Cwblhawyd **13,487** o Archwiliadau Diogel ac Iach (ADI):-
Roedd **4,682** (34.7%) yn atgyfeiriadau Blaenoriaeth Uchel, gyda 2,633 yn dod gan asiantaeth bartner;
Roedd **2,394** (17.7%) yn ADI Blaenoriaeth Canolig;
Roedd **6,411** (47.6%) yn ADI Blaenoriaeth Isel.

Camau a gymerwyd i wella perfformiad a sylwadau:

- Dychwelyd i lefel y gweithgarwch ADI cyn covid-19 yn dilyn gwaith ail-ymgysylltu cadarnhaol gyda'n hasiantaethau partner;
- Parhau i gyflwyno ADI fel y nodwyd eisoes yn yr adroddiad, gan gynnwys dros y ffôn, lle bo'n briodol;
- Parhau i ddarparu ymgyrchoedd Atal a chyngor diogelwch yn unol â'n calendr ymgyrchoedd Grŵp Llywio Ymgyrchoedd (CSG) a Chyfathrebu Corfforaethol;
- Parhau i ail-ymgysylltu aelodau blaenoriaeth uchel blaenorol y gymuned a chynnwys yr holl griwiau Amser Cyflawn, Criw Dydd, a chriwiau Gwledig Amser Cyflawn;
- Parhau i ddarparu ymyrraeth bwrpasol i'r rhai mwyaf agored i niwed yn y gymuned;
- Mae’r amrywiaeth o ymyriadau a roddir i feddianwyr yn parhau i dyfu, gan gynnwys offer arloesol fel Gardiau Stôf.

11 Argaeledd Arfaethedig 20 Gorsaf

11.1 O 275 diwrnod y cyfnod adrodd, cafodd safon argaeledd 20 gorsaf y Gwasanaeth ei gyflawni ar 260 diwrnod (94.5%) – cynnydd o 15.6% ers yr un cyfnod yn 2021/22 (225 diwrnod – 81.8%).

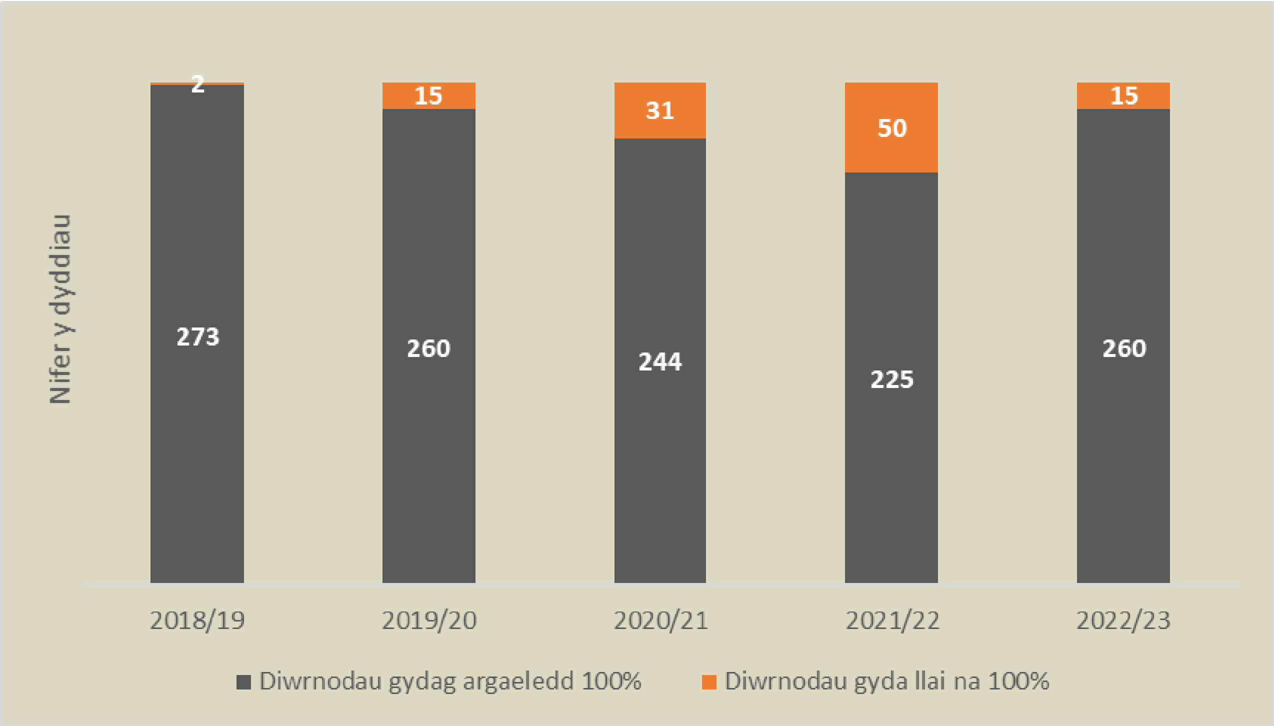

Geirfa

Tanau	Mae pob tân yn cael ei roi o dan un o dri chategori, sef prif danau, tanau eilaidd neu danau simnai.
Prif Danau	Dyma danau nad ydynt yn danau simnai, ac sy'n digwydd mewn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau ac ôl-gerbydau, storfeydd y tu allan, offer a pheiriannau, eiddo amaethyddol a choedwigoedd, ac adeileddau eraill y tu allan, megis pontydd, blychau postio, twneli ayyb. Gelwir tanau yn unrhyw le yn brif danau os oes anafusion yno, os oes angen achub neu ddianc, felly hefyd danau yn unrhyw le yr aeth pump neu ragor o beiriannau tân atynt.
Tanau Eilaidd	Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn danau simnai nac yn brif danau. Nid yw tanau eilaidd yn ymwneud ag anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedwar peiriant tân neu lai wedi mynd atynt. Fel arfer, tanau eilaidd yw tanau sy'n digwydd mewn lleoliadau megis tir agored, coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried – yn yr un modd ag eiddo amaethyddol neu goedwigoedd - yn brif danau), dodrefn y tu allan, goleuadau traffig ayyb.
Tanau Simnai	Dyma danau mewn adeiladau sydd wedi'u meddiannu, lle mae'r tân wedi ei gyfyngu i'r simnai ei hun, hyd yn oed os oes gwres neu ddifrod oherwydd mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun. Nid fydd tanau eilaidd yn ymwneud ag anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedwar peiriant tân neu lai wedi mynd atynt.
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	Dyma ddigwyddiadau lle nad oes tân, a lle mae angen peiriant neu swyddog, ac maent yn cynnwys: a) Argyfyngau lleol e.e. llifogydd, digwyddiadau ar y ffordd, achub pobl, gwneud sefyllfa 'yn ddiogel' ayyb; b) Trychinebau mawr; c) Digwyddiadau domestig e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi eu cloi i mewn neu allan ayyb; ch) Trefniadau o flaen llaw i fynd i ddigwyddiadau, a allai gynnwys darparu cyngor ac archwiliadau.
Galwadau diangen (cyfarwyddyd cyffredinol)	Pan fo'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn mynd i leoliad lle credir bod digwyddiad, ond ar ôl cyrraedd y gwelir nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli neu wedi bodoli. Sylwer: os bydd y peiriant tân yn cael 'ei droi'n ôl' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, ni chyfrifir ei fod wedi troi allan, ac nid oes angen adrodd yn ei gylch.
Galwadau diangen – Maleisus	Dyma alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y Gwasanaeth Tân ac Achub i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys rhai bwriadol a lle amheuir eu bod yn faleisus.

Galwadau diangen – Diffuant (didwyll)	Dyma alwadau a wneir yn ddiffuant pan gredir bod y Gwasanaeth Tân ac Achub yn wir yn mynd at dân neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.
Galwadau diangen – LTA	Dyma alwadau a ddaw gan larwm mwg ac offer diffodd tân. Maent yn cynnwys larwm yn canu ar ddamwain neu pan fydd larwm yn canu a rhywun yn galw'r Gwasanaeth Tân ac Achub fel mater o drefn oherwydd trefniant sefydlog, h.y. heb 'benderfyniad', er enghraifft gan ganolfan alwadau diogelwch neu rywun wedi ei enwebu o fewn sefydliad.
Adeilad – Cartrefi	Eiddo sy'n fan preswyl, h.y. wedi'i feddiannu gan aelwydydd, ac eithrio gwestai, hosteli a strwythurau preswyl nad ydyn yn barhaol.
Adeilad – Di-breswyl	Eiddo fel ysbytai, swyddfeydd, siopau, ffatrïoedd, warysau, bwytai, sinemâu, adeiladau cyhoeddus, adeiladau crefyddol, adeiladau amaethyddol, gorsafoedd rheilffordd, siediau, carchardai.
Adeilad – Preswyl Arall	Eiddo fel gwestai, hosteli a sefydliadau preswyl, busnesau gwely a brecwast, cartrefi nyrsio/gofal, neuaddau preswyl myfyrwyr.
Cerbyd (Ffordd a Thrafnidiaeth Arall)	Cerbyd ffordd, cerbyd rheilffordd, awyrennau, cwch.
Awyr agored	Caeau, glaswelltir, coetir, cynwysyddion sbwriel, blychau post.
Tanau gwyllt/tanau yn yr awyr agored	Tân mewn glaswelltir, coetir neu gnwd yr aeth 4 cerbyd neu fwy ato, neu lle bu'r Gwasanaeth yn bresennol am 6 awr neu fwy, neu lle amcangyfrifwyd bod difrod y tân yn fwy na 10,000 metr sgwâr.